

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Тамара Дудаш

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ ПРОКУРОРА: ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

*Переклади рішень • Мисленнєві карти
• Відповіді на питання тестів*

Навчально-практичний посібник

Київ • Алерта • 2027

Рецензенти:

Михайло Буроменський, доктор юридичних наук, в. о. завідувача кафедри порівняльного та європейського права Навчально-наукового інституту міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, член-кореспондент НАПрН України, суддя ЄСПЛ від України *ad hoc* (2009-2013 рр.);

Сергій Рабінович, доктор юридичних наук, завідувач Львівської лабораторії прав людини імені академіка Петра Рабіновича НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України;

Олексій Стовба, доктор юридичних наук, головний науковий співробітник Національного наукового центру «Інститут судових експертиз» ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса;

Станіслав Шевчук, доктор юридичних наук, професор кафедри загальнотеоретичних та державно-правових наук Національного університету «Києво-Могилянська Академія», член-кореспондент НАПрН України, суддя ЄСПЛ від України *ad hoc* (2009-2012 рр.).

Дудаш Тамара

Д81 Кваліфікаційний іспит прокурора: практика Європейського суду з прав людини. Переклади рішень. Мисленнєві карти. Відповіді на питання тестів : навч.-практ. посібник / авт.-уклад. Тамара Дудаш. Київ: Алерта, 2027. 912 с.

ISBN 978-617-566-999-0

Посібник охоплює практику Європейського суду з прав людини в обсязі, визначеному програмою кваліфікаційного іспиту прокурорів та переліком тестових завдань. Перша частина містить повні переклади рішень ЄСПЛ українською мовою і мисленнєві карти до кожного з них – стислі графічні схеми, що відображають факти справи, порушені статті Конвенції, правові позиції Суду та резолютивну частину рішення. Деякі рішення ЄСПЛ уперше перекладені й опубліковані українською мовою. Друга частина містить відповіді на питання кваліфікаційного іспиту – як щодо конкретних рішень, так і щодо загальних питань процедури ЄСПЛ, критеріїв прийнятності заяв, принципу меж розсуду, пілотних рішень і механізму їх виконання на національному рівні. У додатках вміщено Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод із протоколами та Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини».

Посібник призначений для прокурорів, що готуються скласти кваліфікаційний іспит, а також для суддів, адвокатів, науковців і студентів юридичних спеціальностей, що вивчають практику Європейського суду з прав людини.

УДК 341.64:341.231.14(075.8)

© Тамара Дудаш, 2027

© Видавництво «Алерта», 2027

ISBN 978-617-566-999-0

Зміст

ПЕРЕДМОВА	6
ЧАСТИНА 1.	
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ:	
ПЕРЕКЛАДИ І МИСЛЕННЄВІ КАРТИ	8
СПРАВИ ЩОДО ПРАВА НА ЖИТТЯ (СТАТТЯ 2 КОНВЕНЦІЇ)	8
СПРАВА «АРСКАЯ ПРОТИ УКРАЇНИ»	8
<i>Мисленнєва карта справи «Арская проти України»</i>	22
СПРАВА «ГОНГАДЗЕ ПРОТИ УКРАЇНИ»	23
<i>Мисленнєва карта справи «Гонгадзе проти України»</i>	46
СПРАВА «CELNIKU ПРОТИ ГРЕЦІЇ»	48
<i>Мисленнєва карта справи «Celniki проти Греції»</i>	64
СПРАВА «McCANN ТА ІНШІ ПРОТИ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА»	65
<i>Мисленнєва карта справи «McCann та інші проти Сполученого</i> <i>Королівства»</i>	107
СПРАВА «NACHOVA ТА ІНШІ ПРОТИ БОЛГАРІЇ»	108
<i>Мисленнєва карта справи «Nachova та інші проти Болгарії»</i>	138
СПРАВИ ЩОДО ЗАБОРОНИ НЕНАЛЕЖНОГО ПОВОДЖЕННЯ (СТАТТЯ 3 КОНВЕНЦІЇ)	140
СПРАВА «ІРЛАНДІЯ ПРОТИ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА».....	140
<i>Мисленнєва карта справи «Ірландія проти Сполученого Королівства»</i>	205
СПРАВА «КАВЕРЗІН ПРОТИ УКРАЇНИ»	206
<i>Мисленнєва карта справи «Каверзін проти України»</i>	239
СПРАВИ ЩОДО ПРАВА НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ (СТАТТЯ 5 КОНВЕНЦІЇ)	241
Справа «КОРБАН ПРОТИ УКРАЇНИ»	241
<i>Мисленнєва карта справи «Корбан проти України»</i>	276
СПРАВА «LELYUK ПРОТИ УКРАЇНИ».....	278
<i>Мисленнєва карта справи «Lelyuk проти України»</i>	286
СПРАВА «ХАРЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»	287
<i>Мисленнєва карта справи «Харченко проти України»</i>	304
СПРАВА «ШТЕПА ПРОТИ УКРАЇНИ».....	305
<i>Мисленнєва карта справи «Штепа проти України»</i>	311
СПРАВИ ЩОДО ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД (СТАТТЯ 6 КОНВЕНЦІЇ)	313
СПРАВА «БЕРЛІЗЕВ ПРОТИ УКРАЇНИ»	313
<i>Мисленнєва карта справи «Берлізев проти України»</i>	323
СПРАВА «БУРМИЧ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»	324
<i>Мисленнєва карта справи «Бурмич та інші проти України»</i>	374

СПРАВА «ОЛЕКСАНДР ВОЛКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»	376
<i>Мисленнєва карта справи «Олександр Волков проти України»</i>	<i>416</i>
СПРАВА «ENGEL ТА ІНШІ ПРОТИ НІДЕРЛАНДІВ»	417
<i>Мисленнєва карта справи «Engel та інші проти Нідерландів»</i>	<i>448</i>
СПРАВА «ЖОВНЕР ПРОТИ УКРАЇНИ»	449
<i>Мисленнєва карта справи «Жовнер проти України»</i>	<i>459</i>
СПРАВА «ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ ІВАНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»	461
<i>Мисленнєва карта справи «Юрій Миколайович Іванов проти України»</i>	<i>483</i>
СПРАВА «ПОЛЯХ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»	485
<i>Мисленнєва карта справи «Полях та інші проти України»</i>	<i>548</i>
СПРАВА «SAUNDERS ПРОТИ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА»	550
<i>Мисленнєва карта справи «Saunders проти Сполученого Королівства»</i>	<i>569</i>
СПРАВА «JALLOH ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ»	571
<i>Мисленнєва карта справи «Jalloh проти Німеччини»</i>	<i>598</i>

СПРАВИ ЩОДО ПОВАГИ ДО ПРИВАТНОГО ТА СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ, ЖИТЛА І КОРЕСПОНДЕНЦІЇ (СТАТТЯ 8 КОНВЕНЦІЇ)

СПРАВА «КРИВІЦЬКА ТА КРИВІЦЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ»	600
<i>Мисленнєва карта справи «Кривіцька та Кривіцький проти України»</i>	<i>610</i>
СПРАВА «NIEMIETZ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ»	611
<i>Мисленнєва карта справи «Niemietz проти Німеччини»</i>	<i>621</i>
СПРАВА «S. AND MARPER ПРОТИ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА»	622
<i>Мисленнєва карта справи «S and Marper проти Сполученого Королівства»</i>	<i>651</i>
СПРАВА «VON HANNOVER ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ»	652
<i>Мисленнєва карта справи «Von Hannover проти Німеччини»</i>	<i>673</i>

СПРАВИ ЩОДО СВОБОДИ ВИРАЖЕННЯ, СВОБОДИ ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАНЬ, ЗАБОРОНИ ДИСКРИМІНАЦІЇ (СТАТТІ 10, 11, 14 КОНВЕНЦІЇ)

СПРАВА «ВЕРЕНЦОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»	674
<i>Мисленнєва карта справи «Веренцов проти України»</i>	<i>696</i>
СПРАВА «LOIZIDOU ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ»	697
<i>Мисленнєва карта справи «Loizidou проти Туреччини»</i>	<i>713</i>
СПРАВА «СПОРРОНГ І ЛЬОННРОТ ПРОТИ ШВЕЦІЇ»	715
<i>Мисленнєва карта справи «Спорронг і Льоннрот проти Швеції»</i>	<i>736</i>
СПРАВА «ВЕНІАМІН ТИМОШЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»	737
<i>Мисленнєва карта справи «Веніамін Тимошенко та інші проти України»</i>	<i>754</i>
СПРАВА «ШВИДКА ПРОТИ УКРАЇНИ»	756
<i>Мисленнєва карта справи «Швидка проти України»</i>	<i>766</i>
СПРАВА «ШМУШКОВИЧ ПРОТИ УКРАЇНИ»	767
<i>Мисленнєва карта справи «Шмушкович проти України»</i>	<i>780</i>

СПРАВА «D.H. ТА ІНШІ ПРОТИ ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ»	781
<i>Мисленнєва карта справи «D.H. та інші проти Чеської республіки»</i>	<i>838</i>
СПРАВИ ЩОДО ПРАВА ВЛАСНОСТІ (СТАТТЯ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ)	840
СПРАВА «ПІЧКУР ПРОТИ УКРАЇНИ»	840
<i>Мисленнєва карта справи «Пічкур проти України»</i>	<i>850</i>
СПРАВА «ФОНД «БАТЬКІВСЬКА ТУРБОТА» ПРОТИ УКРАЇНИ»	852
<i>Мисленнєва карта справи «Фонд «Батьківська турбота» проти України»</i>	<i>866</i>
ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ ТЕСТІВ ЩОДО ЄСПЛ (з посиланнями на джерела).....	868
ДОДАТКИ	
ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ	878
Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод	878
Додатковий протокол до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	890
Протокол № 4 до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, який гарантує деякі права і свободи, що не включені до Конвенції та першого Протоколу до неї	891
Протокол № 6 до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод щодо скасування смертної кари	893
Протокол № 7 до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	894
Протокол № 12 до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	897
Протокол № 13 до Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини, який стосується скасування смертної кари за будь-яких обставин	898
Протокол № 16 до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод	900
ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ»	903

Навчальне видання

Дудаш Тамара Іванівна

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ ПРОКУРОРА:

**практика Європейського суду
з прав людини.**

**Переклади рішень. • Мисленнєві карти.
• Відповіді на питання тестів**

Навчально-практичний посібник

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

*О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
В. С. Жиборовський*

Підписано до друку 10.09.2026.

Гарнітура Times New Roman. Формат 70х100^{1/16}.

Папір офсетний. Друк офсетний. Умов. друк. арк. 74,1.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.